

જગ અને મગ

બન્નીના પરિવારમાં લગ્ન

બન્નીના પરિવારમાં લગ્ન છે. તે સસલાંનો પરિવાર છે. ઘણાં મહેમાનોને આમંત્રણ આપ્યું છે. - હરણ, વાંદરાં, હાથી, બિલાડી, કૂતરાં, ઉંદર, શિયાળ, ઊંટ, નોળિયો વગેરે. બધાં જ મહેમાનોને ખાસ પીણું પીવા માટે આપવામાં આવ્યું છે. દરેકને એક પ્યાલો પીણું પીરસવામાં આવ્યું. દરેકને આ પીણું ખૂબ જ સ્વાદિષ્ટ લાગ્યું. કેટલાંક નાનાં મહેમાનો જેવા કે, _____ આખો પ્યાલો પીણું પી શકે નહિ. પરંતુ _____ મહેમાન આખો પ્યાલો પીણું પીવા માટે શક્તિમાન હતાં.

કેટલાંક બીજાં જેવાં કે, _____, _____, _____ એ

એક કરતાં વધુ ખાલાની માગણી કરી.

હવે મુશ્કેલી શરૂ થાય છે!!!

કેટલાંક મોટાં મહેમાનો તો ખાલા પર ખાલો ગટગટાવવા લાગ્યાં...!

બન્નીને એ જાણવું છે કે, કોણે કેટલું પીણું પીધું.

તેને કોષ્ટક ભરવામાં મદદ કરો. મજા આવશે.

કેટલું પીધું	મહેમાનનું નામ
૧ ખાલાથી ઓછું	_____ , _____
૧ થી ૫ ખાલાની વચ્ચે	_____ , _____
૫ થી ૧૦ ખાલાની વચ્ચે	_____ , _____
૧૦ ખાલાથી વધારે	_____ , _____

પાણી અંદર, પાણી બહાર ?

શું તમે કોઈ દિવસ ગટુની જેમ વિચાર્યું છે?

અંદાજે રોજ તમે કેટલા ખાલા પાણી પીઓ છો?

ઉનાળામાં : _____ ખાલા

શિયાળામાં : _____ ખાલા

તમે અનુમાન કરી શકશો કે, તમારા શરીરમાંથી કેટલું પાણી બહાર જાય છે?

બોટલ અને ડોલ

૧ લિટરની બોટલ લો. (પાણી કે તેલની ખાલી બોટલ પણ ચાલે.) તમારા ઘેર કેટલીક બોટલ, મગ, જગ, પ્યાલો, વાડકી વગેરે ભેગાં કરો.

૧ લિટરની બોટલની મદદથી તમે નક્કી કરો કે કયા વાસણમાં ૧ લિટરથી વધુ પાણી સમાય છે અને કયા વાસણમાં ૧ લિટરથી ઓછું પાણી સમાય છે. તેનું ચિત્ર જો તમે બનાવી શકો તો બનાવો.

૧ લિટરથી ઓછું	૧ લિટરથી વધુ
વાડકી 	રાંધવાનું મોટું વાસણ

- હવે, તમારા ઘરની ડોલ તરફ જુઓ.
- અનુમાન કરો કે ડોલમાં કેટલા લિટર પાણી સમાશે.
- ૧ લિટરની બોટલથી તમારા અનુમાનની ચકાસણી કરો. બધી જ ડોલ માટે ચકાસણી કરો.

ડોલ	મારું અનુમાન	મારું માપ
ડોલ ૧		
ડોલ ૨		
ડોલ ૩		

સાચી જોડ બનાવો

ચાલો, અનુમાન કરો.

લગભગ ૧૨ લિટર

(દૂધ માપવાનું માપિયું)

$\frac{1}{2}$ લિટરથી ઓછું

(પાણીની ટાંકી)

લગભગ ૫ લિટર

(ડોલ)

૧૦૦૦ લિટર

(આંખની દવાની બોટલ)

$\frac{1}{2}$ લિટર

(પાણીનો જગ)

કોના જગમાં વધુ સમાશે?

નયના અને જીતુ શું કરી રહ્યાં છે?

જો નયના તેના જગમાં ૧ ખ્યાલો પાણી રેડે તો તે આ મુજબ દેખાય છે :

નયના વિચારે છે કે જગ ભરવા માટે તેને લગભગ ૩ ખ્યાલા પાણી રેડવું પડશે.
તમે શું વિચારો છો? _____

જો જીતુ તેના જગમાં ૧ ખ્યાલો પાણી રેડે, તો તે આ મુજબ દેખાય છે :

❖ કોના જગમાં વધુ પાણી સમાશે? _____

❖ તમારા મતે જીતુએ તેનો જગ ભરવા કેટલા ખ્યાલા પાણી તેમાં રેડવું જોઈએ? _____

❖ જો જીતુ તેના જગમાં વધુ ૧ ખ્યાલો પાણી રેડે, તો તેનો જગ _____ જેટલો ભરાશે.

માટલાં ભરવાં

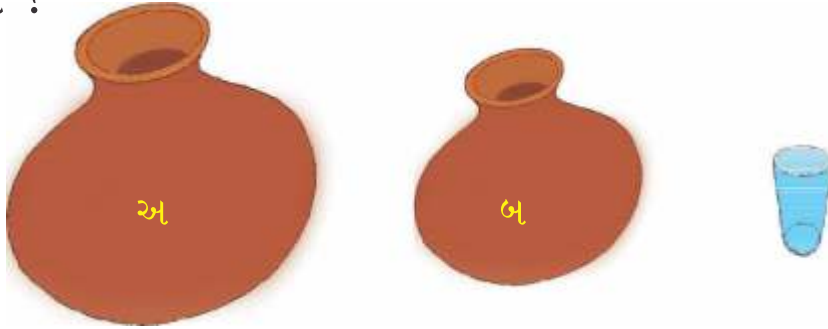
નસીમ અને અબ્દુલને પાણીથી તેમનાં માટલાં ભરવાં છે. બંને માટલાં સરખાં મોટાં અને સરખાં ભારે છે. તેથી તેઓ વારંવાર નળ પાસે જાય છે. તેમની બોટલ ભરે છે અને માટલીઓમાં રેડે છે.

નસીમને નળથી ૧૬ વાર બોટલ ભરીને માટલીમાં રેડવી પડી. પણ અબ્દુલને માટલી ભરવા નળથી ૮ વાર બોટલ ભરવી પડી.

- * નસીમ અબ્દુલ કરતાં વધુ વખત કેમ ગઈ ?
- * નસીમની બોટલમાં અબ્દુલની બોટલ કરતાં _____ (બમણું / અડધું / ત્રણગણું) પાણી સમાય છે.

કેટલા પ્યાલા ?

‘બ’ માટલામાં ૧૧ પ્યાલા પાણી સમાય છે. ‘અ’ માટલામાં ‘બ’ માટલા કરતાં બમણું પાણી સમાય છે. ‘અ’ માટલાને ભરવા માટે કેટલા પ્યાલા પાણી જોઈએ?

વર્ગમાં, બાળકોને તેમના રોજબરોજના પ્રવાહીનાં માપન અને જુદાં-જુદાં વાસણોમાં સમાતા પ્રવાહીની સરખામણી વિશે બોલવા કહો. તેમને ભરેલો પ્યાલો, ભરેલી ડોલ જેવા શબ્દો બોલવાની તક આપો. તેઓ અડધું, બમણું, ચારગણું પાણી વગેરે શબ્દોથી માહિતગાર થશે અને ૧ લિટર એટલે કેટલું પ્રવાહી તે નક્કી કરી શકે તેવા પ્રયાસ કરવા.

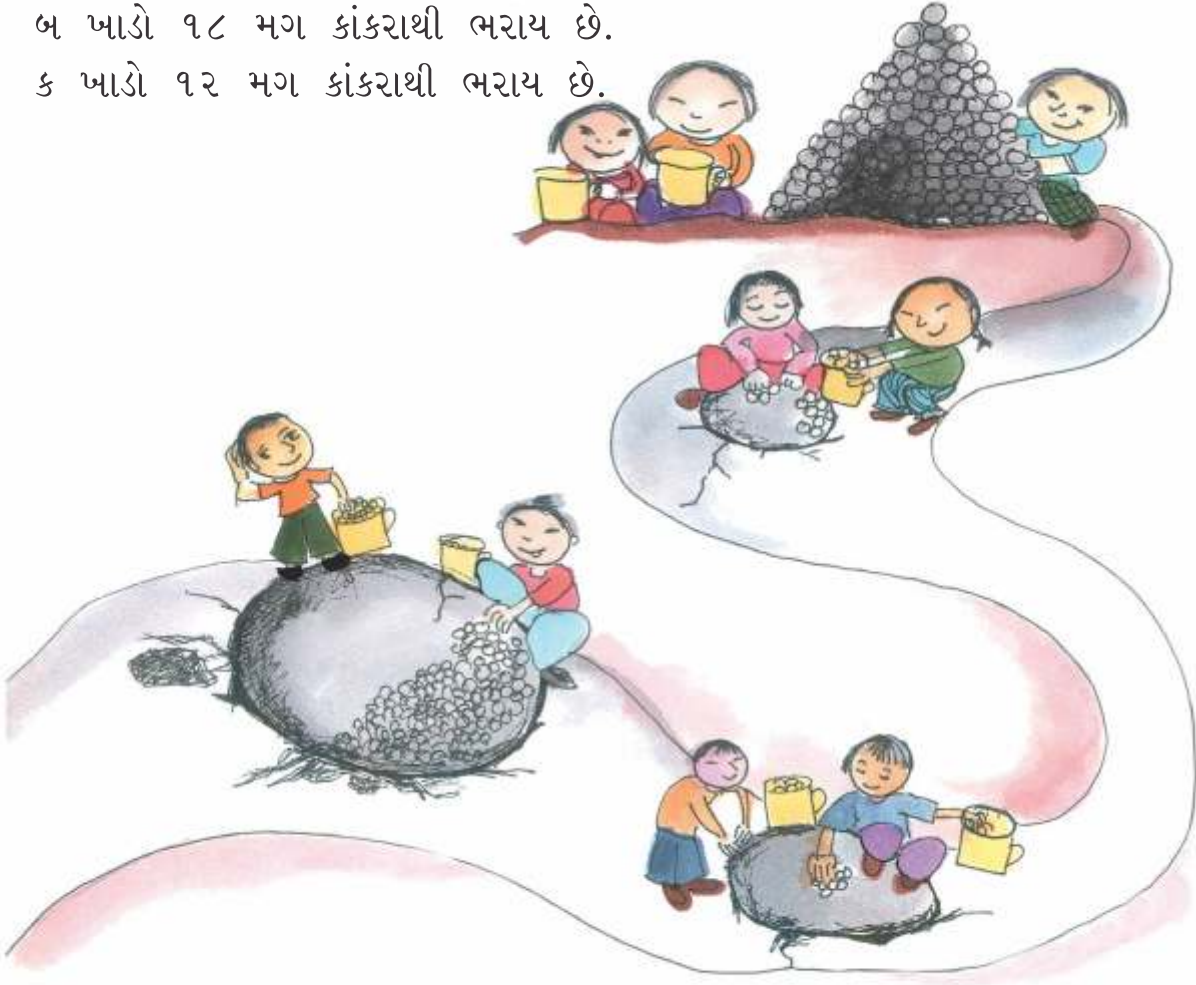
ખાડા ભરવા

કોહિમા નજીક એક નાનું શહેર છે. ત્યાં રસ્તા પર ખાડા પડ્યા છે. વરસાદ આવે તે પહેલાં બાળકો આ ખાડાને કાંકરાથી પૂરવા ઈચ્છે છે. તેઓ એકસરખાં માપના મગમાં કાંકરા લાવે છે.

અ ખાડો ૯ મગ કાંકરાથી ભરાય છે.

બ ખાડો ૧૮ મગ કાંકરાથી ભરાય છે.

ક ખાડો ૧૨ મગ કાંકરાથી ભરાય છે.

❖ ચિત્રમાંના ખાડાને સાચું બને તેમ અ, બ અને ક નામ આપો.

❖ સૌથી મોટો ખાડો કયો છે? _____

❖ જો ખાડા ભરવા જગ વાપર્યો હોત, તો અ ખાડાને ભરવા ૫ જગ કાંકરા જોઈએ, તો બ ખાડાને ભરવા કેટલા જગ કાંકરા જોઈએ? _____

L6H8A1

૧૫૮